

**Raportul cu privire la realizarea planului de acțiuni privind punerea
în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional (2005) pentru anii 2023-2027,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 222/2023**

Perioada raportării: anul 2023

Planul de acțiuni privind punerea în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional (RSI) (2005) în Republica Moldova pentru anii 2023-2027, este un document de politici pe termen mediu vizând dezvoltarea, menținerea capacităților de a detecta, evalua, notifica și raporta către Organizația Mondială a Sănătății toate evenimentele ce pot constitui o urgență de sănătate publică de importanță internațională și să răspundă la cererile de verificare a informațiilor referitoare la astfel de evenimente utilizând structurile și resursele naționale existente pentru a dezvolta și menține capacitățile de bază necesare.

Raportul de monitorizare a progresului privind punerea în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional (2005) pentru anii 2023-2027, constituie o evaluare complexă a acțiunilor realizate și rezultatelor înregistrate pe parcursul anului 2023, la executarea Planului de acțiuni al Regulamentului prenotat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 222/2023.

Planul de acțiuni privind punerea în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional (2005) pentru anii 2023-2027, reprezintă platforma de funcționare a celor 12 obiective specifice, după cum urmează:

Obiectivul specific 1. Actualizarea cadrului normativ, cu integrarea prevederilor Regulamentului Sanitar Internațional, pentru a răspunde noilor provocări legate de urgențele de sănătate publică de interes internațional

- 1) Elaborarea și aprobarea programelor/planurilor naționale de supraveghere a bolilor transmisibile prin prisma conceptului „One Health” (*O singură sănătate*).
- 2) Dezvoltarea cadrului normativ privind reducerea riscurilor dezastrilor și implementarea contramăsurilor medicale.
- 3) Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind activitatea de laborator ce presupune manipularea agenților biologici.
- 4) Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind activitatea de laborator ce presupune manipularea agenților biologici.
- 5) Efectuarea unui studiu pentru revizuirea legislației privind securitatea biologică.
- 6) Revizuirea legislației privind supravegherea de stat permanentă (continuă) a condițiilor sanitaro-epidemiologice în punctele de trecere a frontierei desemnate.
- 7) Transpunerea și implementarea legislației Uniunii Europene privind cerințele minime de sănătate a marinarilor și cerințele de eliberare a certificatului medical pentru marinari regula I/9 și secțiunea A-19 din Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene din 2013.
- 8) Implementarea Declarației maritime de sănătate, conform Regulamentelor internaționale de sănătate (2005).
- 9) Fortificarea rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici (revizuirea hotărârii Guvernului nr. 961/2006).
- 10) Elaborarea și aprobarea cadrului normativ cu referire la dezinsecție, deratizare și consolidarea (instituirea) serviciului Elaborarea și aprobarea cadrului normativ cu referire la dezinsecție, deratizare și consolidarea (instituirea) serviciului.

Obiectivul specific 2. Consolidarea capacităților resurselor umane în scopul implementării programelor și standardelor Uniunii Europene

- 1) Alinierea pregătirii specialiștilor pentru consolidarea resurselor umane în scopul asigurării cerințelor minime pentru implementarea Regulamentului Sanitar Internațional în domeniul „One Health” (*O singură sănătate*) și domeniul chimic biologic, radiologic și nuclear.
- 2) Fortificarea capacităților de analiză și management privind procesul de supraveghere epidemiologică.
- 3) Formarea continuă a capacităților personalului în privința biosiguranței și biosecurității.
- 4) Instruirea personalului din domeniul sănătății publice și medicinei clinice pentru intervenția în urgențele de origine chimică, biologică, radiologică și nucleară.
- 5) Consolidarea resurselor umane pentru implementarea Regulamentului Sanitar Internațional la punctele de trecere a frontierei.
- 6) Cartografierea statelor de personal pentru asigurarea funcționalității laboratoarelor în funcție de domeniile de activitate (bioingineri, ofițeri de biosiguranță, manageri de calitate, programatori etc).

Obiectivul specific 3. Fortificarea capacităților și resurselor Punctului Național Focal, în scopul coordonării, comunicării și organizării răspunsului la evenimente și/sau urgențe de sănătate publică

- 1) Asigurarea schimbului de informații și a consultărilor cu Organizația Mondială a Sănătății în domeniul implementării Regulamentului Sanitar Internațional.
- 2) Stabilirea unui mecanism multisectorial pentru evaluarea procedurilor și a raportării către Organizația Mondială a Sănătății, Organizația Mondială pentru Sănătate Animală și Organizația pentru Alimentație și Agricultură.
- 3) Asigurarea funcționalității Centrului Operativ de Coordonare în Urgențele de Sănătate Publică.
- 4) Organizarea exercițiilor de simulare pentru testarea Centrului operativ de coordonare în urgențe de sănătate publică, inclusiv a mecanismului de schimb de date cu alte autorități și raportare către Organizația Mondială a Sănătății și Organizația pentru Alimentație și Agricultură.
- 5) Utilizarea serviciului guvernamental de notificare electronică intersectorială (MNotify) pentru notificarea evenimentelor de sănătate publică.
- 6) Evaluarea anuală a progresului implementării Regulamentului Sanitar Internațional în baza Chestionarului de evaluare al Organizației Mondiale a Sănătății și prezentarea rezultatelor autorităților relevante, cu înaintarea propunerilor pentru îmbunătățirea performanțelor.

Obiectivul specific 4. Fortificarea sistemelor de evaluare, supraveghere/monitorizare și alertă precoce pentru pericolele/riscurile de origine biologică, chimică, radiologică și pentru cele care provin din mediul înconjurător, inclusiv pentru cele cauzate de efectele schimbărilor climatice.

- 1) Evaluarea strategică și cartografierea pericolelor/ riscurilor biologice, chimice, radiologice, naturale, tehnogene, a vulnerabilităților și capacităților de răspuns la nivel național și subnațional.
- 2) Crearea platformei electronice de gestionare a datelor privind riscurile chimice, biologice, radiologice, nucleare și tehnogene, cu asigurarea mentenanței acesteia.
- 3) Elaborarea algoritmului de detectare, raportare și feedback în cadrul sistemului de alertă precoce și răspuns rapid pentru pericolele/riscurile de origine biologică, chimică și radiologică.

- 4) Asigurarea interconexiunii prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), al Sistemului informațional de supraveghere a bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate publică (SI SBTESP) cu Sistemul informațional integrat „e-ANSA”.
- 5) Operaționalizarea sistemului de alertă precoce privind produsele alimentare și furajele, prin realizarea schimbului de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

Obiectivul specific 5. Fortificarea sistemului de supraveghere epidemiologică a bolilor transmisibile, inclusiv de origine zoonotică, și a evenimentelor de sănătate publică, precum și integrarea în sistemele de supraveghere internaționale.

- 1) Reactualizarea și prioritizarea bolilor transmisibile incluse în sistemul național de supraveghere epidemiologică și armonizarea acestora cu prevederile acquis-ului comunitar.
- 2) Elaborarea, aprobarea și implementarea Ghidului național privind supravegherea epidemiologică comună a zoonozelor prioritare.
- 3) Asigurarea interoperabilității, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), a platformelor/ instrumentelor de raportare și supraveghere paralele în domeniul bolilor transmisibile (SI SBTESP, SIME TB &SIDA, SIA AMP, SIA AMS).
- 4) Integrarea sistemelor de supraveghere naționale în rețelele internaționale de supraveghere a maladiilor transmisibile și siguranța alimentelor (TESSY, RASFF, INFOSAN, ADNS, OIE-WAHIS, CAESAR etc.).

Obiectivul specific 6. Prevenirea și controlul bolilor transmisibile prin implementarea programelor de imunizări în sistemul de sănătate umană și animalieră.

- 1) Asigurarea continuă și suficientă cu preparate imunobiologice antirabice pentru persoanele expuse riscului.
- 2) Realizarea studiilor privind evaluarea imunității populaționale la bolile prevenibile prin vaccinări în domeniul sănătății umane și animale.

Obiectivul specific 7. Fortificarea capacităților naționale ale rețelelor de laboratoare pentru asigurarea unor servicii de diagnostic de calitate.

- 1) Elaborarea instrumentului de evaluare a capacităților de laborator pentru nominalizarea laboratoarelor de referință, cu transpunerea cadrului normativ al Uniunii Europene.
- 2) Asigurarea implementării sistemului de management în rețelele naționale de laborator.
- 3) Evaluarea, modernizarea și operaționalizare, verificarea sistemului informațional de laborator (SIL/LIMS, Registrul de stat al animalelor).

Obiectivul specific 8. Consolidarea sistemului de siguranță și securitate biologică, cu supervizarea activităților laboratoarelor ce presupun manipularea agenților biologici, chimici, radiologici, inclusiv a toxinelor.

- 1) Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind funcționarea laboratoarelor, biosiguranța și biosecuritatea, inclusiv licențierea laboratoarelor, cu transpunerea rigorilor Uniunii Europene.
- 2) Crearea unui registru național al laboratoarelor microbiologice și a sistemului de management al acestuia.
- 3) Instituirea Comitetului de biosiguranță și biosecuritate, pentru a monitoriza problemele de biosiguranță /biosecuritate în instituțiile care lucrează cu agenți patogeni și toxine periculoase.
- 4) Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind managementul riscurilor rezultate din activitatea de laborator prin care se manipulează agenți biologici, inclusiv toxine.

Obiectivul specific 9. Consolidarea capacităților naționale de pregătire și răspuns la situații excepționale și urgențe de sănătate publică

- 1) Elaborarea/revizuirea și implementarea planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea, consolidarea și menținerea capacităților de pregătire și răspuns la riscuri/pericole de situații excepționale și/sau urgențe de sănătate publică, inclusiv cele de importanță internațională prevăzute în Regulamentul Sanitar Internațional.
- 2) Consolidarea echipelor mobile specializate de intervenție rapidă și operaționalizarea lor.
- 3) Organizarea și desfășurarea exercițiilor de simulare intersectoriale în domeniul supravegherii epidemiologice și urgențelor de sănătate publică.
- 4) Crearea bazei de date a sistemului pentru gestionarea și distribuirea stocurilor de medicamente și echipamente de protecție (rezerva medicală).
- 5) Ajustarea și implementarea metodologiei privind evaluarea riscurilor în evenimente de sănătate publică, pentru fortificarea sistemului de alertă precoce.
- 6) Perfecționarea mecanismului de activare, coordonare și gestionare a contramăsurilor medicale, cu detașarea personalului în situații de urgență de sănătate publică, inclusiv a echipelor medicale internaționale .
- 7) Fortificarea capacităților de colaborare între autoritățile de informații și securitate și sănătatea publică. Elaborarea unui mecanism de conlucrare între autoritățile cu atribuții funcționale în domeniu, de pregătire și răspuns în situații excepționale și urgențe de sănătate publică.

Obiectivul specific 10. Consolidarea capacității instituționale privind comunicarea în domeniul sănătății, prin formarea continuă a capacităților la nivel național, sectorial, teritorial, inclusiv prin implicarea comunității.

- 1) Elaborarea și aprobarea planului intersectorial de comunicare pentru situații de urgențe de sănătate publică (RCCE – 10 pași).
- 2) Comunicarea promptă a informației privind riscurile pentru sănătate la nivel național și internațional către autorități (prestatori de transport internațional, agenți de turism etc.) și populație.
- 3) Consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de managementul urgențelor de sănătate publică, inclusiv instruirea specialiștilor în aspecte de comunicare și comunicare de criză în cadrul studiilor universitare și postuniversitare.

Obiectivul specific 11. Consolidarea capacităților de detectare și management al riscurilor, evenimentelor și/sau urgențelor de sănătate publică în punctele de trecere a frontierei.

- 1) Elaborarea și implementarea planului pentru dezvoltarea și dotarea punctelor de trecere a frontierei desemnate.
- 2) Revizuirea și actualizarea periodică a planului pentru pregătire și răspuns în punctele de trecere a frontierei în cazul urgențelor de sănătate publică.
- 3) Asigurarea accesului în punctele de trecere a frontierei desemnate.
- 4) Asigurarea în situații de urgență de sănătate publică în punctele de trecere a frontierei desemnate a capacităților de bază.
- 5) Crearea mecanismului de asigurare a personalului responsabil din punctele de trecere a frontierei cu echipament personal de protecție.

Obiectivul specific 12. Consolidarea cooperării intersectoriale și a capacităților de detectare și răspuns în caz de evenimente chimice și radiologice

- 1) Elaborarea și aprobarea planului de acțiuni intersectorial în caz de evenimente chimice, biologice, radiologice/ nucleare și prevenire a riscurilor asociate traficului ilicit de materiale nucleare /radioactive.

- 2) Elaborarea și semnarea acordurilor de concept operațional (CONOPS) de cooperare intersectorială pentru investigare și răspuns comun la evenimente de sănătate publică.
- 3) Elaborarea procedurilor operaționale standard intersectoriale privind acțiunile autorităților competente în caz de accidente/incidente chimice, biologice, radiologice/ nucleare.
- 4) Elaborarea și actualizarea protocoalelor clinice pentru managementul cazurilor de intoxicații acute exogene.
- 5) Crearea și dotarea centrului de informare toxicologică.
- 6) Dotarea echipei de intervenție cu echipamente și consumabile pentru detectarea și intervenția în urgențele de origine chimică, biologică radiologică și nucleară.
- 7) Asigurarea laboratoarelor cu echipamente/reactive/ consumabile pentru detectarea și confirmarea agenților chimici și radiologici.
- 8) Dotarea laboratoarelor cu echipament și reactive pentru monitorizarea nivelului de contaminare radioactivă a corpului uman și a dozelor absorbite de personal și populație.
- 9) Accedere la rețelele internaționale privind radioprotecția și expunerea la radiații ionizante (REMPAN, WHO BioDoseNet) și în domeniul riscurilor chimice.

Pe parcursul anului 2023, Ministerul Sănătății, de comun cu instituțiile responsabile și parteneri, au realizat un șir de activități în vederea realizării planului prenotat care sunt reflectate în tabelul de mai jos.

În conformitate cu principiile de evaluare și monitorizare a documentelor de politici, Regulamentul este monitorizat prin prisma progresului și a impactului produs, fiind utilizată metodologia de:

- Evaluare și analiză a acțiunilor realizate de către autorități prin prisma prevederilor Planului de acțiuni;
- Măsurarea progresului cantitativ și calitativ al executării acțiunilor de competență conform Planului de acțiuni;
- Identificarea riscurilor pentru implementarea Planului.

Raportul cuprinde:

1. Analiza acțiunilor și a progreselor raportate de instituțiile responsabile;
2. Evaluarea calitativă și cantitativă a realizării acțiunilor în baza indicatorilor de progres și a rezultatelor scontate, raportate la obiectivele specifice Regulamentului prenotat;

În procesul de evaluare a rezultatelor obținute și indicatorilor de progres, pentru aprecierea acțiunilor întreprinse, sunt utilizate calificative: „Realizat”, „Parțial Realizat” și „Nerealizat”.

Nr. crt.	Acțiuni întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabili de realizare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
Obiectiv specific 1. Actualizarea cadrului normativ, cu integrarea prevederilor Regulamentului Sanitar Internațional, pentru a răspunde noilor provocări legate de urgențele de sănătate publică de interes internațional.				
1.1.	Elaborarea și aprobarea programelor/planurilor naționale de supraveghere a bolilor transmisibile prin prisma conceptului „One Health” (<i>O singură sănătate</i>)	2023-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator realizat parțial</p> <p>A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 697/2023 cu privire la aprobarea Programului național pentru supravegherea și combaterea rezistenței la antimicrobiene pe anii 2023-2027”.</p> <p>La nivel național este instituit Sistemul de Supraveghere a rezistenței antimicrobiene (monitorizarea prevalenței și tendințelor rezistenței antimicrobiene la grupul țintă de bacterii invazive), cu transmiterea anuală a datelor către rețelele globale CAESAR și GLASS.</p> <p>Ghidul privind supravegherea și controlul infecțiilor nosocomiale (infecții asociate asistenței medicale) este în proces de elaborare.</p>
1.2.	Dezvoltarea cadrului normativ privind reducerea riscurilor dezastrelor și implementarea contramăsurilor medicale	2024-2025	Ministerul Sănătății	<p>Indicator preconizat pentru 2024-2025</p>
1.3.	Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind activitatea de laborator ce presupune manipularea agenților biologici. Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind activitatea de laborator ce	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator preconizat pentru 2024-2025</p>

	presupune manipularea agenților biologici			
1.4.	Efectuarea unui studiu pentru revizuirea legislației privind securitatea biologică	2023-2024	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Centrul Republican de Diagnostic Veterinar	Indicator nerealizat. Inițierea și efectuarea studiului privind revizuirea legislației în domeniul securității biologice a fost transferat pentru anul 2024. Totodată, menționăm că urmare a modificării Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Agenția Națională pentru Sănătate Publică este desemnată în calitate de punct focal pentru RSI și pentru Convenția cu privire la interzicerea armei biologice.
1.5.	Revizuirea legislației privind supravegherea de stat permanentă (continuă) a condițiilor sanitaro-epidemiologice în punctele de trecere a frontierei desemnate: a) modificarea art. 1 alin. (5) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător; b) revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 531 /2014 cu privire la acțiunile de	2024-2027	Serviciul Vamal; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Indicator realizat parțial Hotărârea de Guvern nr. 531/2014 a fost abrogată prin Hotărârea de Guvern nr. 30/2024 cu privire la sistemul de alertă precoce și răspuns rapid, instituit în legătură cu amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, la procedurile de notificare a alertelor și la procedurile de schimb de informații, consultare și coordonare a răspunsurilor la astfel de amenințări (în vigoare din 22.03.2024). Hotărârea de Guvern nr. 30/2024 transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/253 a comisiei din 13 februarie 2017 de stabilire a procedurilor de notificare a alertelor în cadrul sistemului de alertă precoce și răspuns rapid instituit în legătură cu amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate și a procedurilor de schimb de informații, consultare și coordonare a răspunsurilor la astfel de amenințări și a Regulamentului (UE) 2022/2371 privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate. A fost modificată Hotărârea de Guvern nr. 1090/2017 cu privire la organizarea și funcționarea (prin HG nr. 186 din 13.03.2024 cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate).

<p>implementare a Regulamentului Sanitar Internațional în prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică;</p> <p>c) revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 1090/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.</p> <p>Transpunerea și implementarea legislației Uniunii Europene privind cerințele minime de sănătate a marinarilor și cerințele de eliberare a certificatului medical pentru marinari regula I/9 și secțiunea A-19 din Convenția Regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene din 2013.</p> <p>Implementarea Declarației maritime de sănătate, conform Regulamentelor internaționale de sănătate (2005)</p>			<p>La inițiativă Agenției Navale a Republicii Moldova (ANRM) a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 862/2023 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional (transpune Convenția privind facilitarea traficului maritim internațional (FAL)) care prin anexa nr. 8 implementează și Declarația maritimă de sănătate.</p> <p>ANRM a inițiat un studiu de fezabilitate pentru elaborarea sistemului informațional „ghișeu unic în domeniul maritim”, care va transpune Regulamentul (UE) 2019/1239 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019, și prezintă o etapă în implementarea prevederilor Convenției FAL, (specialiștii ANSP, au completat chestionarul privind evaluarea capacităților naționale în scopul elaborării studiului de fezabilitate pentru elaborarea sistemului informațional ”ghișeu unic în domeniul maritim”).</p>
--	--	--	---

1.6.	Fortificarea rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici (revizuirea hotărârii Guvernului nr. 961/2006).	2024 - 2025	Ministerul Afacerilor Interne	Indicator realizat parțial. În conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, reprezentanții laboratoarelor au participat la antrenamentul instituțiilor și al laboratoarelor Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator sub conducerea președintelui Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a Prim-ministrului, cu tema: „Algoritmul de acțiune al instituțiilor și laboratoarelor Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator la depistarea substanțelor radioactive, chimice și bacteriologice în mediul înconjurător” în conformitate cu planul pregătirii protecției civile a RM, organizat de IGSU aprobat prin HG nr. 823/2022 cu privire la măsurile de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2023. Revizuirea HG nr. 961/2006 este planificată pentru anul curent (2024).
1.7.	Elaborarea și aprobarea cadrului normativ cu referire la dezinsecție, dezinsecție și deratizare și consolidarea (instituirea) serviciului	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator preconizat pentru 2024-2025
2. Consolidarea capacităților resurselor umane în scopul implementării programelor și standardelor Uniunii Europene				
2.1.	Alinierea pregătirii specialiștilor pentru consolidarea resurselor umane în scopul asigurării cerințelor minime pentru implementarea Regulamentului Sanitar Internațional în domeniul „One Health” (<i>O singură sănătate</i>) și domeniul chimic biologic, radiologic și nuclear	2024-2025	Ministerul Sănătății; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator preconizat pentru 2024-2025

2.2.	Fortificarea capacităților de analiză și management privind procesul de supraveghere epidemiologică	2023-2027	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Universitatea Tehnică a Moldovei	<p>Indicator realizat parțial.</p> <p>A fost elaborat și aprobat Ordinul Ministrului Sănătății nr. 760/2023 cu privire la punerea în aplicare a Sistemului Informațional de Supraveghere a Bolilor Transmisibile și Evenimentelor de Sănătate Publică (SI SBTESP). Astfel, medicii specialiști din cadrul ANSP au inițiat, cu suportul și implicarea directă a Oficiului de țară a OMS, procesul de instruire a Instituțiilor Medico-Sanitare Publice (IMSP). În procesul de instruire au fost incluse toate cele 36 raioane ale Republicii Moldova, Centrele de Sănătate Publică teritoriale, și IMSP de Asistență Medicală Primară (AMP) și Asistență Medicală Spitalicească (AMS), precum și instituțiile de Asistență Medicală Urgentă și Departamentală din raioanele vizate, aproximativ 2130 de lucrători medicali au beneficiat de instruiri privind utilizarea SI SBTESP.</p> <p>https://ansp.md/peste-2130-de-lucratori-medicali-din-tara-au-beneficiat-in-total-de-instruiri-privind-utilizarea-si-sbtesp/</p> <p>Activități preconizate pentru 2024-2027: Dezvoltarea modulelor noi în SI SBTESP, continuarea instruirilor, ingerarea cu alte sisteme operaționale.</p>
2.3.	Formarea continuă a capacităților personalului în privința biosiguranței și biosecurității	2025-2027	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Universitatea Tehnică a Moldovei; colegiile de medicină; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator preconizat pentru 2025-2027</p>

2.4.	Instruirea personalului din domeniul sănătății publice și medicinei clinice pentru intervenția în urgențele de origine chimică, biologică, radiologică și nucleară	Continuă	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<p>Indicator realizat.</p> <p>În perioada anului 2023, specialiștii diferitor instituții au fost implicați în următoarele instruiți:</p> <p>1) În cadrul Proiectului 088 privind Consolidarea capacităților de pregătire și răspuns medical CBRN în țările din Europa de Sud-Est și de Est, finanțat de către Uniunea Europeană, specialiștii ANSP, Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP) și IMSP Institutului de Medicină Urgentă (IMU) în perioada 10-21 octombrie 2023, Georgia a găzduit un workshop intitulat „Curs de formare a formatorilor în medicină de urgență CBRN”. 4 specialiști din domeniul medical au fost instruiți teoretic și practic (în calitate de formatori). Proiectul, implementat de STCU și finanțat de Instrumentul de Politică Externă al Comisiei Europene, a inclus participanți din țări precum Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Macedonia de Nord, Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și Ucraina.</p> <p>2) Ulterior, în perioada 06-10 noiembrie 2023, ANSP a organizat primul atelier național de pregătire și răspuns în domeniul medical la amenințările CBRN, cu participarea a 35 persoane (ANSP, CNAMUP și IMU), care au fost instruite în aspecte teoretice și practice, având oportunitatea de a prelua cunoștințe și experiență din Marea Britanie, Norvegia și Liban.</p> <p>3) 30 specialiști din domeniul spitalicesc clinic au fost instruiți pe segmentul de intervenție la urgențe radiologice, în perioada 7 - 8 decembrie 2023.</p> <p>4) Totodată, anual, în cadrul Planului de formare profesională continuă a medicilor și farmaciștilor al Ministerului Sănătății și USMF „Nicolae Testemițanu”, care include 411 tematici și 566 cursuri, specialiștii instituțiilor medicale sunt instruiți inclusiv în domeniul urgențelor de sănătate publică și CBRN.</p> <p>5) Specialiștii de la Serviciul intern de Securitate, sub egida Departamentului de Stat al SUA în parteneriat cu Academia de Combatere a Terorismului a Universității de Stat a Louisiana la data de 29-31 martie 2023, în or. Chișinău au fost instruiți în „Conștientizarea amenințărilor chimice”, organizată de către Departamentul de Stat la SUA în parteneriat cu Academia de Combatere a Terorismului a Universității de Stat, Luisiana. La 03-05 aprilie 2023, la</p>
------	--	----------	---	---

				Chișinău s-a desfășurat instruirea „Biological Terrorism Detection for Prevention and Response”. În perioada 25-29 septembrie 2023, or. Chișinău, specialiștii SIS au fost instruiți în cadrul proiectului Contact - Black Sea al UNICRI, de consolidare a capacităților în domeniul prevenirii traficului de materiale radiologice și nucleare; La 07-09 noiembrie 2023, or. Chișinău, exercițiul de stat major inter-regional în domeniul securității nucleare „Burebista-2023”, organizat de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (ANRANR), cu suportul Ambasadei Statelor Unite ale Americii în RM. Totodată, la acest compartiment menționăm faptul că, în cadrul institutiei medico-sanitare a Serviciului intern de Securitate sunt organizate periodic instruirii teoretice și practice în situații de import a cazurilor de holeră sau altor boli convenționale.
2.5.	Consolidarea resurselor umane pentru implementarea Regulamentului Sanitar Internațional la punctele de trecere a frontierei	Continuă	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Indicator realizat A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 882/2022 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Recrutarea și evaluarea resurselor umane în sistemul afacerilor interne” și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional „Recrutarea și evaluarea resurselor umane în sistemul afacerilor interne” (publicat MO nr. 39-41 din 10.02.2023).
2.6.	Cartografierea statelor de personal pentru asigurarea funcționalității laboratoarelor în funcție de domeniile de activitate (bioingineri, ofițeri de biosiguranță, manageri de calitate, programatori etc).	Anual	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator realizat Ministerul sănătății a elaborat conceptul Sistemului informațional de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății (SI ERUSS) care va sta la baza implementării unor mecanisme noi de licențiere, certificare a activității și dreptul de practică a lucrătorilor medicali.
3. Fortificarea capacităților și resurselor Punctului Național Focal, în scopul coordonării, comunicării și organizării răspunsului la evenimente și/sau urgențe de sănătate publică				
3.1.	Asigurarea schimbului de informații și a consultărilor cu Organizația Mondială a	Permanent	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Indicator realizat Pe parcursul anului 2023 au fost transmise în adresa OMS cazurile de gripa aviară la păsări sălbatice și de curte (5 notificări), cazurile de rujeolă (3 notificări). Au fost recepționate informațiile parvenite pe linia Punctului Focal

	Sănătății în domeniul implementării Regulamentului Sanitar Internațional			Național pentru implementarea RSI Legioneloză (Marea Britanie (2 notificări)), Tuberculoză și Tuberculoză MDR (Marea Britanie (2 notificări), Germania (5 notificări)); Recepționarea notificării de la Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF).
3.2.	Stabilirea unui mecanism multisectorial pentru evaluarea procedurilor și a raportării către Organizația Mondială a Sănătății, Organizația Mondială pentru Sănătate Animală și Organizația pentru Alimentație și Agricultură	Permanent	Ministerul Sănătății	Indicator parțial realizat Aprobarea procedurii standard de operare aplicată, în punctele de trecere a frontierei de stat pentru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru Sănătate Publică aprobată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF), ANSP, CNAMUP, Serviciul Vamal. Actualizarea contactelor punctului focal FAO/WHO International Food Safety Authorities Network (INFOSAN) scrisoarea MS Nr.09/4243 din 14.11.2023.
3.3.	Asigurarea funcționalității Centrului Operativ de Coordonare în Urgențele de Sănătate Publică	Permanent	Ministerul Sănătății	Indicator realizat La data de 14.11.2023, pe parcursul a 12 ore, Direcția Managementul Urgențelor de Sănătate Publică, în calitate de Punct Focal național pe RSI, au participat la un exercițiu de simulare pentru evaluarea și detectarea în comun a evenimentelor de sănătate în cadrul exercițiului internațional de simulare funcțional „JADE – 2023” - (Joint Assessment and Detection of Events), organizat de Biroul Regional European al OMS. Destinat punctelor focale naționale, acest exercițiu se efectuează pentru a practica, a fi evaluați, testați de către OMS privind capacitatea de evaluare, notificare și raportare a evenimentelor de sănătate publică și comunicarea cu punctele de contact RSI ale Oficiului Regional al OMS. A fost demarată reparația încăperilor pentru asigurarea funcționalității Centrului Operativ de Coordonare în Urgențele de Sănătate Publică.
3.4.	Organizarea exercițiilor de simulare pentru testarea Centrului operativ de coordonare în urgențe de sănătate publică, inclusiv a mecanismului de schimb	Anual	Ministerul Sănătății	Indicator realizat parțial. La data de 14.11.2023, specialiștii au participat la un exercițiu de simulare pentru evaluarea și detectarea în comun a evenimentelor de sănătate în cadrul exercițiului internațional de simulare funcțional „JADE – 2023” - (Joint Assessment and Detection of Events). Exercițiul a fost desfășurat în format online și a avut ca scop detectarea unui potențial eveniment de sănătate – un

	de date cu alte autorități și raportare către Organizația Mondială a Sănătății și Organizația pentru Alimentație și Agricultură			incident radiologic la o companie specializată în fabricația produselor radiofarmaceutice utilizând medicina nucleară. Acest exercițiu a implicat sarcini care au necesitat coordonare multisectorială și comunicare eficientă a riscurilor. La eveniment au participat reprezentanți din 44 țări, acesta a implicat schimbul de informații la nivel bilateral și revizuirea angajamentului cu părțile interesate naționale.
3.5.	Utilizarea serviciului guvernamental de notificare electronică intersectorială (MNotify) pentru notificarea evenimentelor de sănătate publică	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Indicator preconizat pentru 2024-2025
3.6.	Evaluarea anuală a progresului implementării Regulamentului Sanitar Internațional în baza Chestionarului de evaluare al Organizației Mondiale a Sănătății și prezentarea rezultatelor autorităților relevante, cu înaintarea propunerilor pentru îmbunătățirea performanțelor	Anual	Ministerul Sănătății	Indicator realizat La data de 21 decembrie 2023, a avut loc atelierul de lucru privind autoevaluarea anuală în domeniul implementării OMS, cu participarea specialiștilor din cadrul Ministerului Sănătății, ANSP, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Centrul Republican de Diagnostic Veterinar, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU), IGPF, Autoritatea Aeronautică Civilă, ANRANR, ANRM, Serviciul Vamal, rezultat cu completarea Formularului standardizat al OMS (SPAR).
4. Fortificarea sistemelor de evaluare, supraveghere/monitorizare și alertă precoce pentru pericolele/riscurile de origine biologică, chimică, radiologică și pentru cele care provin din mediul înconjurător, inclusiv pentru cele cauzate de efectele schimbărilor climatice				
4.1.	Evaluarea strategică și cartografierea pericolelor/riscurilor biologice, chimice, radiologice, naturale, tehnogene, a	2023-2027	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Mediului	Indicator realizat parțial. Serviciul Hidrometeorologic de Stat furnizează periodic sau după caz, informații despre schimbările climatice (la nivel național și regional) pentru instituțiile de stat, mediul privat, instituțiile academice și societatea civilă. Serviciul Hidrometeorologic de Stat în perioada anului 2023, a realizat

	vulnerabilităților și capacităților de răspuns la nivel național și subnațional			<p>cartografierea riscurilor de secetă și s-a elaborat criteriile de identificare a situațiilor de secetă.</p> <p>Conform Hotărârii Guvernului nr. 1017/2008 cu privire la Registrul național al surselor de radiații ionizante și al persoanelor fizice și persoanelor juridice autorizate, ANRANR gestionează Baza de date a surselor de radiații ionizante și a deținătorilor/operatorilor cu acestea.</p> <p>Cartografierea strategică a riscurilor, evaluarea vulnerabilităților urmează a fi inițiată pe parcursul anului 2024.</p>
4.2.	Crearea platformei electronice de gestionare a datelor privind riscurile chimice, biologice, radiologice, nucleare și tehnogene, cu asigurarea mentenanței acestora	2025-2026	Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator preconizat pentru 2024-2026
4.3.	Elaborarea algoritmului de detectare, raportare și feedback în cadrul sistemului de alertă precoce și răspuns rapid pentru pericolele/riscurile de origine biologică, chimică și radiologică	2024-2026	Ministerul Sănătății	<p>Indicator realizat parțial.</p> <p>În baza Hotărârii de Guvern nr. 885/2022 cu privire la instituirea Sistemului informațional de supraveghere a bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate publică (SI SBTESP) s-a aprobat Ordinul Ministrului Sănătății nr. 760/2023 cu privire la punerea în aplicare a SI SBTESP. Prin urmare, în baza Ordinului Ministrului Sănătății nr. 760/2023 Instituțiile medico-sanitare publice (IMSP) de toate nivelurile, au inițiat procesul de raportare a bolilor infecțioase. La moment, din cele 16472, notificări efectuate în SI SBTESP, în așteptare sunt 3247, în investigație - 465, notificări clasificate - 12760.</p>
4.4.	Asigurarea interconexiunii prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), al Sistemului informațional de supraveghere a bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate	2024-2027	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Agenția de Guvernare Electronică	Indicator preconizat pentru 2024-2027

	publică (SI SBTESP) cu Sistemul informațional integrat „e-ANSA”			
4.5.	Operaționalizarea sistemului de alertă precoce privind produsele alimentare și furajele, prin realizarea schimbului de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect)	2024-2026	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Agenția de Guvernare Electronică	Indicator preconizat pentru 2024-2026
5. Fortificarea sistemului de supraveghere epidemiologică a bolilor transmisibile, inclusiv de origine zoonotică, și a evenimentelor de sănătate publică, precum și integrarea în sistemele de supraveghere internaționale				
5.1.	Reactualizarea și prioritizarea bolilor transmisibile incluse în sistemul național de supraveghere epidemiologică și armonizarea acestora cu prevederile acquis-ului comunitar	2024	Ministerul Sănătății	Indicator realizat. Prin aprobarea Ordinului Ministrului Sănătății nr. 533/2023 cu privire la aprobarea listei bolilor transmisibile și a problemelor de sănătate speciale conexe supuse înregistrării și notificării în cadrul sistemului de supraveghere epidemiologică, precum și a definițiilor de caz, s-a actualizat lista bolilor transmisibile incluse în sistemul național de supraveghere epidemiologică și armonizarea acestora cu prevederile acquis-ului comunitar, parțial a fost transpusă decizia de punere în aplicare (UE) 2018/945 a comisiei din 22 iunie 2018, privind bolile transmisibile și problemele de sănătate speciale conexe, menite să facă relevante obiectul supravegherii epidemiologice, precum și definițiile de caz. Raportul final va fi elaborat pe parcursul primului trimestru al anului 2024 https://ms.gov.md/wp-content/uploads/2023/07/Ordin-533-din-14.06.2023.pdf
5.2.	Elaborarea, aprobarea și implementarea Ghidului național privind supravegherea	2026	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator parțial realizat. Specialiștii ANSP au inițiat procesul de prioritizare a bolilor zoonotice incluse în sistemul național de supraveghere epidemiologică. Activitatea urmează a fi realizată pe parcursul anului 2024.

	epidemiologică comună a zoonozelor prioritare			
5.3.	Asigurarea interoperabilității, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), a platformelor/ instrumentelor de raportare și supraveghere paralele în domeniul bolilor transmisibile (SI SBTESP, SIME TB &SIDA, SIA AMP, SIA AMS)	2024-2027	Ministerul Sănătății; Agenția de Guvernare Electronică	Indicator nerealizat. Activitățile urmează a fi inițiate pe parcursul anului curent și continuate până în anul 2027.
5.4.	Integrarea sistemelor de supraveghere naționale în rețelele internaționale de supraveghere a maladiilor transmisibile și siguranța alimentelor (TESSY, RASFF, INFOSAN, ADNS, OIE-WAHIS, CAESAR etc.)	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator nerealizat. Este un proces complex de ajustare a capacităților naționale la cerințele rețelelor internaționale de supraveghere a maladiilor transmisibile și siguranța alimentelor. Activitatea urmează a fi inițiată în trimestrul IV 2024.
6. Prevenirea și controlul bolilor transmisibile prin implementarea programelor de imunizări în sistemul de sănătate umană și animalieră				

6.1.	Asigurarea continuă și suficientă cu preparate imunobiologice antirabice pentru persoanele expuse riscului	Permanent	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator realizat. Vaccinarea profilactică antirabică este destinată contingentelor cu risc sporit de infectare. Pe parcursul anului 2023 au fost procurate 12.000 doze de vaccin antirabice, distribuit instituțiilor medico-sanitare din teritoriul deservit, în care sunt asigurate condiții optime de conservare la temperatura cuprinsă între +2°C +8°C.</p> <p>Astfel, au fost administrate: 6922 doze - în cadrul IMSP și AMP, 1438 doze - persoanelor care au beneficiat de profilaxie antirabica , 12 doze - pierdute, 5066 doze - valabile în stoc.</p>
6.2.	Realizarea studiilor privind evaluarea imunității populaționale la bolile prevenibile prin vaccinare în domeniul sănătății umane și animale	2024-2027	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator parțial realizat. În anul 2023 (04 -13 decembrie) s-a efectuat un studiu privind evaluarea post-introducere a vaccinului antigripal (iPIE), ca rezultat al unui efort de colaborare între ANSP, Ministerul Sănătății, the Task Force for Global Health. Studiul a analizat următoarele aspecte: planificarea, introducerea și managementul programului de imunizare; livrarea și implementarea vaccinului; managementul vaccinurilor și lanțului frig, transport și logistică; înregistrarea și raportarea datelor, acoperire și supraveghere; instruirea, supravegherea, cunoașterea lucrătorilor din domeniul sănătății; evenimente adverse în urma imunizării; advocacy, comunicare și acceptare comunitară.</p> <p>Activitățile vor fi continuate pe întreaga perioadă 2024-2027.</p>
7. Fortificarea capacităților naționale ale rețelelor de laboratoare pentru asigurarea unor servicii de diagnostic de calitate				
7.1.	Elaborarea instrumentului de evaluare a capacităților de laborator pentru nominalizarea laboratoarelor de referință, cu transpunerea cadrului normativ al Uniunii Europene	2023-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator parțial realizat. În cadrul unui studiu s-au evaluat capacitățile Laboratorului de referință de mediu fiind elaborate recomandări de dezvoltare (conform datelor Ministerului Mediului) cu statut de referință în domeniul calității mediului. Urmează a fi elaborate instrumente de evaluare a capacităților de laborator.</p>

7.2.	Asigurarea implementării sistemului de management în rețelele naționale de laborator	2023-2027	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>Ministerul Mediului informează despre acreditarea Laboratorului de referință de mediu.</p> <p>Astfel, pe parcursul anului 2023 pentru verificarea satisfacerii continue a funcționării sistemului de management, implementat conform cerințelor standardului SMSRISO/IEC 17025:2018, au fost efectuate 21 controale interne privind determinarea conținutului de materii totale în suspensii, concentrația nitraților în apa de suprafață, apă uzată și aerul atmosferic; determinarea conținutului de fosfor mineral și fosfor total, durității în apa de suprafață; dioxidului de azot în aerul atmosferic și concentrației ionilor de hidrogen în precipitații atmosferice; pH-lui, azotului total după Kjeldahl, azotului amoniacal, fosforului mobil, conductivității electrice, umidității, substanței organice și carbonului organic, ionilor de calciu și magneziu schimbabile în 60 probe de sol; respectarea regulilor de eșantionare a probelor de sol și apă de suprafață/uzată.</p> <p>Laboratorul de încercări din cadrul ANSP a obținut acreditarea MOLDAC, fiind confirmată îndeplinirea în mod continuu a cerințelor ISO/IEC 17025 în domeniu cu sistem de management implementat. (Certificat nr.LÎ-044 de acreditare din 15.01.2024)</p> <p>https://ansp.md/wp-content/uploads/2024/01/Decizia-cu-privire-la-confirmarea-indeplinirii-in-mod-continuu-a-cerintelor-de-acreditare.pdf</p>
7.3.	Evaluarea, modernizarea și operaționalizare verificarea satisfacerii continuă continue mn bhfvcdasistemului informațional de laborator (SIL/LIMS, Registrul de stat al animalelor)	2025	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Ministerul Sănătății	<p>Indicator preconizat pentru 2025</p>
<p>8. Consolidarea sistemului de siguranță și securitate biologică, cu supervizarea activităților laboratoarelor ce presupun manipularea agenților biologici, chimici, radiologici, inclusiv a toxinelor</p>				

8.1.	Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind funcționarea laboratoarelor, biosiguranța și biosecuritatea, inclusiv licențierea laboratoarelor, cu transpunerea rigorilor Uniunii Europene	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator preconizat pentru 2024-2025
8.2.	Crearea unui registru național al laboratoarelor microbiologice și a sistemului de management al acestuia	2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator preconizat pentru 2025
8.3.	Instituirea Comitetului de biosiguranță și biosecuritate, pentru a monitoriza problemele de biosiguranță /biosecuritate în instituțiile care lucrează cu agenți patogeni și toxine periculoase	2024-2025	Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Indicator preconizat pentru 2024-2025
8.4.	Elaborarea și aprobarea cadrului normativ privind managementul riscurilor rezultate din activitatea de laborator prin care se manipulează agenți biologici, inclusiv toxine	2023-2027	Ministerul Sănătății	Indicator nerealizat. Inițierea activității a fost transferată pentru trimestrul IV 2024.

9. Consolidarea capacităților naționale de pregătire și răspuns la situații excepționale și urgențe de sănătate publică

9.1.	Elaborarea/revizuirea și implementarea planurilor de acțiuni pentru dezvoltarea, consolidarea și menținerea capacităților de pregătire și răspuns la riscuri/pericole de situații excepționale și/sau urgențe de sănătate publică, inclusiv cele de importanță internațională prevăzute în Regulamentul Sanitar Internațional	2024-2027	Ministerul Sănătății; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>În conformitate cu Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 395 din 25.08.2023 și solicitării MAI nr.44/30-2824, Specialiștii ANSP, au asigurat participarea activă la 5 ședințe ale Grupului de lucru intersectorial în cadrul IGSU, MAI – cu privire la definitivarea Planului Național de contingență de pregătire și răspuns la accidente radiologice și nucleare și au intervenit cu propunerile de rigoare conform competențelor. Planul menționat se află la etapa de preavizare.</p>
9.2.	Consolidarea echipelor mobile specializate de intervenție rapidă și operaționalizarea lor.	2023-2026	Ministerul Sănătății	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>ANRANR a organizat și desfășurat atelierul național de lucru cu aplicație practică în domeniul fortificării expertizei nucleare și managementului locului evenimentului cu implicarea materialelor radioactive. ANRANR în comun cu Ambasada SUA a organizat Exercițiul de Stat Major inter-regional în domeniul securității nucleare și preîntâmpinării proliferării armelor de distrugere în masă, cu genericul ”Burebista – 2023, Detecția materialelor nucleare și radioactive prin Informare, Diseminare și Analiza Riscului”, 7-9 noiembrie 2023, Chișinău. ANSP a participat în cadrul exercițiului organizat de Comisia Europeană și Interpol, desfășurat în perioada 10-12 octombrie. Agenția de Mediu, în anul 2023, cu Banca Mondială a fost analizată posibilitatea de a acorda suport Agenției pentru achiziționarea laboratoarelor mobile de monitorizare a calității aerului și a apei care ulterior vor putea fi antrenate în intervenții rapide. Specialiștii ANSP în conformitate cu Dispoziția MS nr.01-13/5-2726 cu privire la distribuirea ajutoarelor umanitare parvenite din partea Guvernului Elvețian prin intermediul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltarea și Cooperarea (SDC) au fost dotate laboratoarele ANSP cu echipament destinat echipelor de intervenție rapidă.</p>

9.3.	Organizarea și desfășurarea exercițiilor de simulare intersectoriale în domeniul supravegherii epidemiologice și urgențelor de sănătate publică	Permanent	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Indicator parțial realizat. Reprezentanții ANSP și CSP Ungheni, Laboratorului de Referință de Mediu din cadrul Agenției de Mediu au fost implicați în cadrul antrenamentului protecției civile privind depistarea substanțelor radioactive, chimice și bacteriologice în mediul înconjurător de către laboratoarele Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator a Republicii Moldova (RNOCL), în conformitate cu planul pregătirii protecției civile a RM, organizat de IGSU aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 823/2022 cu privire la măsurile de pregătire în domeniul protecției civile a Republicii Moldova pentru anul 2023.
9.4.	Crearea bazei de date a sistemului pentru gestionarea și distribuirea stocurilor de medicamente și echipamente de protecție (rezerva medicală)	2025-2027	Ministerul Sănătății	Indicator preconizat pentru 2025-2027
9.5.	Ajustarea și implementarea metodologiei privind evaluarea riscurilor în evenimente de sănătate publică, pentru fortificarea sistemului de alertă precoce	2023-2024	Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Indicator ne realizat. Transferat pentru anul 2024.
9.6.	Perfecționarea mecanismului de activare, coordonare și gestionare a contramăsurilor medicale, cu detașarea personalului în situații de urgență de sănătate publică, inclusiv	2025-2027	Ministerul Sănătății	Indicator preconizat pentru 2025-2027

	a echipelor medicale internaționale			
9.7.	Fortificarea capacităților de colaborare între autoritățile de informații și securitate și sănătatea publică. Elaborarea unui mecanism de conlucrare între autoritățile cu atribuții funcționale în domeniu, de pregătire și răspuns în situații excepționale și urgențe de sănătate publică	2025	Ministerul Sănătății Serviciul de Informații și Securitate	Indicator preconizat pentru 2025 Totodată, laboratorul de Referință de Mediu din cadrul Agenției de Mediu zilnic elaborează buletine privind nivelul de poluare a componentelor de mediu (aer, apă, sol, radioactivitate) și expediază aceste buletine către autoritățile cu factori de decizie în conformitate cu schema aprobată de difuzare a informației. În anul 2023, au fost create două grupuri de lucru, coordonatori fiind MAI și Interpol cu scopul instituirii mecanismului de pregătire și răspuns în situații excepționale. Pe dimensiunea grupului de lucru "Watchmaker" al Interpol, pentru Republica Moldova, Ucraina și Polonia, pe dimensiunea chimică și explozivelor, fiind organizate două ședințe a grupului de lucru, la 24.08.2023, în mun. Chișinău și 21-22 noiembrie 2023, la Varșovia, Polonia.
10. Consolidarea capacității instituționale privind comunicarea în domeniul sănătății, prin formarea continuă a capacităților la nivel național, sectorial, teritorial, inclusiv prin implicarea comunității				
10.1.	Elaborarea și aprobarea planului intersectorial de comunicare pentru situații de urgențe de sănătate publică (RCCE – 10 pași)	2024-2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator preconizat pentru 2024-2025
10.2.	Comunicarea promptă a informației privind riscurile pentru sănătate la nivel național și internațional către autorități (prestatori de transport internațional, agenți de turism etc.) și populație	Permanent	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Indicator parțial realizat. S-au realizat următoarele acțiuni privind comunicarea/informarea populației privind riscurile pentru sănătate a bolilor transmisibile și măsurile de prevenire, inclusiv: În perioada august 2023 – februarie 2024, ANSP în colaborare cu UNICEF Moldova, Centrul pentru Strategii și Politici de Sănătate, a organizat și desfășurat Campania de informare și implicare a comunității privind creșterea cererii de imunizare în zonele rurale, având drept motto „Ajută-mă să lupt cu infecțiile”. Campania s-a desfășurat cu implicarea comunității, autorităților publice locale, profesorilor, educatorilor, asistenților sociali, acoperind 10 raioane ale țării și 15 suburbii ale municipiului Chișinău, care înregistrează

				<p>rate joase de vaccinare împotriva bolilor infecțioase prevenibile prin imunizare.</p> <p>Elaborarea și distribuirea materialelor informaționale în promovarea imunizărilor (pliante, flaiere, postere, calendarul național de vaccinare) în tiraj total de 111900 de exemplare.</p> <p>Organizarea și desfășurarea Săptămânii Mondiale de conștientizare a rezistenței la antimicrobiene în perioada 18-24 noiembrie 2023 (conform dispoziției MS nr. 579 din 03 noiembrie 2023), cu genericul „Prevenim rezistența antimicrobiană împreună”. În cadrul evenimentului CSP și INSP teritoriale au organizat și desfășurat 51 seminare (624 persoane instruite), 2 mese rotunde; publicate 6 articole, 43 de materiale informative mediatizate prin resursele internet; susținute 261 de prelegeri și 8390 convorbiri; elaborate 92 buletine sanitare și amenajate 42 unghere sanitare, etc.</p>
10.3.	Consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de managementul urgențelor de sănătate publică, inclusiv instruirea specialiștilor în aspecte de comunicare și comunicare de criză în cadrul studiilor universitare și postuniversitare	2023-2027	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>Modulul de comunicare interpersonală în imunizare va fi inclus ca obiect de studiu în curricula Colegiilor de Medicină din țară, atât în cadrul programului de formare inițială, cât și în formarea continuă. În acest sens, în perioada 10-12 ianuarie curent, s-a desfășurat seminarul de instruire a formatorilor în domeniul comunicării interpersonale în imunizare, la care au participat 24 de profesori din cadrul Centrului de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” și Colegiilor de medicină din Orhei, Ungheni, Bălți, Cahul. Modulul a fost elaborat de UNICEF și Universitatea Drexel din SUA, fiind adaptat la contextul național de către specialiștii din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și ANSP. În prezent, acesta este integrat cu succes în programul de educație medicală continuă al USMF „Nicolae Testemițanu”. Totodată, peste 270 de medici de familie din Bălți au fost instruiți în anul 2023.</p>
11. Consolidarea capacităților de detectare și management al riscurilor, evenimentelor și/sau urgențelor de sănătate publică în punctele de trecere a frontierei				
11.1.	Elaborarea și implementarea planului pentru dezvoltarea și dotarea punctelor de	2023-2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>În vederea dotării punctelor de trecere a frontierei desemnate, în cadrul Proiectului „Depistarea și Prevenirea cazurilor de Contrabandă cu Substanțe Nucleare - NSDD”, de către IGPF au fost recepționate:</p>

	trecere a frontierei desemnate			<ul style="list-style-type: none"> • 60 de detectoare (pagere Technology TA600) de radiații; • 19 identificatoare de radiații (Symetrica Verifinder SN20); <p>Totodată, în cadrul proiectului „Reducerea amenințărilor prin cooperare în Ucraina și Moldova”, realizat cu suportul DTRA SUA, au fost recepționate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 Dispozitive FLIR Identifinder R425 GN; • 5 seturi de testare cu praf (Trusa de testare ENVI Assay); • 84 detectoare personale de radiație; <p>Urmare implementării proiectului Acordului între Republica Moldova și Comitetul Internațional al Crucii Roșii, în scop de dotare a punctelor de trecere cu utilaje de prim ajutor medical, IGPF a beneficiat de 40 kituri cu componentele necesare în urgențe medicale și 4 defibrilatoare automate.</p>
11.2.	Revizuirea și actualizarea periodică a planului pentru pregătire și răspuns în punctele de trecere a frontierei în cazul urgențelor de sănătate publică	2025	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>A fost elaborat, revizuit și implementat planul de acțiuni pentru dezvoltarea, consolidarea și menținerea capacităților de pregătire și răspuns la riscuri/pericole în sănătatea publică, prin aprobarea prin ordin comun, vizat de către Serviciul Vamal; ANSP, CNAMUP „Procedurii standard de operare aplicată în punctele de trecere a frontierei de stat pentru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică”</p>
11.3.	Asigurarea accesului în punctele de trecere a frontierei desemnate la: a) asistența medicală prespitalicească, care să permită examinarea și preluarea rapidă a călătorilor bolnavi; b) personal medical, materiale și facilități adecvate; c) echipament și personal pentru transportul călătorilor bolnavi spre serviciul medical;	Permanent	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Serviciul Vamal; Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Ministerul Sănătății; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;	<p>Indicator realizat.</p> <p>A fost semnat Ordinul comun între autoritățile publice (IGPF, CNAMUP, Serviciul Vamal și ANSP) cu privire la aprobarea Procedurii standard de operare aplicată în punctele de trecere a frontierei de stat pentru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică (Cod PS-01:2022), având ca scop reglementarea activităților de planificare, pregătire, monitorizare, detectare, notificare, alertă precoce, evaluarea riscurilor și măsuri de răspuns consolidat la frontiera de stat, în baza principiilor de cooperare interinstituțională, întru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătate publică.</p>

	<p>d) personal calificat pentru inspectarea mijloacelor de transport și a încărcăturilor;</p> <p>e) mediu ambiant sigur pentru călători, inclusiv aprovizionarea cu apă potabilă, locuri pentru alimentație, servicii de catering la bord, toalete publice, precum și instalații de evacuare a deșeurilor solide și lichide, desfășurând, la necesitate, inspecții;</p> <p>f) program și personal calificat pentru combaterea vectorilor și rezervorilor agenților patogeni în punctele de trecere a frontierei și în apropierea acestora</p>		<p>Administratorul Portului de Mărfuri și Pasageri „Giurgiulești”</p>	
<p>11.4.</p>	<p>Asigurarea în situații de urgență de sănătate publică în punctele de trecere a frontierei desemnate a capacităților de bază pentru:</p> <p>aplicarea măsurilor de dezinsecție, deratizare, dezinfecție, decontaminare sau altă măsură de tratare a</p>	<p>Permanent</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; Ministerul Sănătății</p>	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>A fost semnat Ordinul comun între autoritățile publice (IGPF, CNAMUP, Serviciul Vamal și ANSP) cu privire la aprobarea Procedurii standard de operare aplicată în punctele de trecere a frontierei de stat pentru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică (Cod PS-01:2022), având ca scop reglementarea activităților de planificare, pregătire, monitorizare, detectare, notificare, alertă precoce, evaluare a riscurilor și măsuri de răspuns consolidat la frontiera de stat, în baza principiilor de cooperare interinstituțională, întru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătate publică.</p>

	bagajelor, mărfurilor, containerelor, mijloacelor de transport, bunurilor și coletelor poștale, inclusiv în locuri special amenajate și echipate pentru acest scop, atunci când este necesar			
11.5.	Crearea mecanismului de asigurare a personalului responsabil din punctele de trecere a frontierei cu echipament personal de protecție	Permanent	Ministerul Afacerilor Interne	Indicator parțial realizat. MAI informează că angajații poliției de frontieră sunt asigurați în situații de urgență în sănătate publică cu echipament de protecție individuală, acces la servicii medicale, echipament special, autospeciale - acțiuni realizate continuu.
12. Consolidarea cooperării intersectoriale și a capacităților de detectare și răspuns în caz de evenimente chimice și radiologice				
12.1.	Elaborarea și aprobarea planului de acțiuni intersectorial în caz de evenimente chimice, biologice, radiologice/nucleare și prevenire a riscurilor asociate traficului ilicit de materiale nucleare /radioactive	2024-2026	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Mediului	Indicator parțial realizat. ANRANR a inițiat revizuirea proiectului Programului național de neproliferare a armelor de distrugere în masă (ADM) și de reducere a riscurilor provenite de la amenințările chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN) pentru anii 2025-2029.
12.2.	Elaborarea și semnarea acordurilor de concept operațional (CONOPS) de cooperare intersectorială pentru investigare și răspuns comun la evenimente de sănătate publică	2025-2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Mediului	Indicator parțial realizat. A fost elaborat CONOPS intersectorial de operare aplicată la punctele de trecere a frontierei de stat pentru prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică semnat de Serviciul Vamal, ANSP, CNAMUP, IGPF (Ordin ANSP 262 din 24.03.2023).

12. 3.	Elaborarea procedurilor operaționale standard intersectoriale privind acțiunile autorităților competente în caz de accidente/incidente chimice, biologice, radiologice/ nucleare	2025-2027	Ministerul Mediului; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății	Indicator preconizat pentru 2025-2027
12. 4.	Elaborarea și actualizarea protocoalelor clinice pentru managementul cazurilor de intoxicații acute exogene	2024-2025	Ministerul Sănătății	Indicator preconizat pentru 2024-2025
12. 5.	Crearea și dotarea centrului de informare toxicologică	2023-2024	Agenția Națională pentru Sănătate Publică	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>ANSP, cu suportul Biroului Regional pentru Europa al OMS și Oficiului de Țară al OMS în Moldova, a organizat la 7 februarie 2023 atelierul de lucru privind consolidarea capacităților naționale în vederea creării Centrului de Informare Toxicologică. Evenimentul a reunit medici specialiști de profil igienă, clinicieni, toxicologi din cadrul IMSP Institutul Mamei și Copilului, secția Hemodializă toxicologie și metode extracorporale de detoxicare a sângelui, SCM „Sfânta Treime”, Clinica Anesteziologie și Reanimatologie nr. 2, Centrului de Medicină Legală, desfășurat în format hibrid – online și cu prezență fizică, cu participarea experților internaționali Dr. Irina Zastenskaya, OMS Bonn, Centrul European pentru Mediu și Sănătate, Dr. Piotr Kabata, Polonia, Dr. Mare Oder, Estonia, Zanina Pereshka, Macedonia de Nord, Dr. Gerard van Zoelen, Țările de Jos.</p> <p>În prezent, specialiștii ANSP sunt axați pe elaborarea Conceptului privind crearea CIT în cadrul ANSP, protocoalele clinice standardizate pentru cele mai frecvente substanțe chimice în cazurile de intoxicații acute pe teritoriul Republicii Moldova prin implicarea activă a medicilor toxicologi, precum și informarea continuă a populației privind manipularea corectă a substanțelor chimice. În luna aprilie o echipă de specialiști din cadrul ANSP a efectuat o vizită de studiu în Ungaria pentru a se documenta despre procesul de</p>

				<p>organizare și funcționare a Centrului de Informare Toxicologică (CIT) din cadrul Centrului Național de Sănătate Publică, orașul Budapesta și o altă vizită de studiu pentru a se documenta despre administrarea Centrului de Informare Toxicologică (CIT) din or. Tallin, Estonia.</p> <p>În acest sens, unul dintre obiective rămâne continuarea elaborării materialelor informaționale (postere educative, pliante, jocuri etc.) și informarea populației privind utilizarea rațională a substanțelor chimice.</p>
12.6	Dotarea echipei de intervenție cu echipamente și consumabile pentru detectarea și intervenția în urgențele de origine chimică, biologică radiologică și nucleară	Permanent	Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>Echipa Mobilă de Experti (EME) a ANRANR este dotată cu echipamente pentru detectarea și intervenția în urgențele de origine radiologică și nucleară.</p>
12.7	Asigurarea laboratoarelor cu echipamente/reactive/consumabile pentru detectarea și confirmarea agenților chimici și radiologici	Permanent	Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>Pe parcursul anului 2023, Laboratorul de referință de mediu a identificat și elaborat lista bunurilor cu specificațiile corespunzătoare pentru procurarea reagenților și consumabilelor de laborator /echipamentului /PT schemelor. Prin urmare, Laboratorul de referință de mediu a fost asigurat cu reagenți chimici, materiale de referință, consumabile și echipamente de laborator (distilator de apă, oxigenometru, stație pentru determinarea consumului chimic de oxigen în apă etc), necesare pentru desfășurarea activității acestuia.</p>
12.8	Dotarea laboratoarelor cu echipament și reactive pentru monitorizarea nivelului de contaminare radioactivă a corpului uman și a dozelor absorbite de personal și populație	Permanent	Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății	<p>Indicator parțial realizat.</p> <p>ANSP în cadrul proiectelor P-088, P100 a achiziționat laboratoare mobile pentru observare și control chimic și radio. Au fost achiziționate echipamente de detecție radiologică și chimică, precum și mijloace de protecție și decontaminare.</p> <p>Totodată, implementarea Proiectului intersectorial „100” Consolidarea măsurilor de primă linie de biosecuritate și biosiguranță în regiunea Europei de Sud-Est și de Est, prin testarea planurilor și procedurilor de răspuns la</p>

				pericolele pentru sănătatea publică, v-a permite desfășurarea regulată de exerciții la nivel național și transfrontalier.
12.9.	Accedere la rețelele internaționale privind radioprotecția și expunerea la radiații ionizante (REMPAN, WHO BioDoseNet) și în domeniul riscurilor chimice	2024-2025	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății	Indicator parțial realizat. Republica Moldova a aderat la rețeaua internațională (OMS) privind radioprotecția și expunerea la radiații ionizante REMPAN (13 septembrie 2023, Seul).